

בנימין ששניהם היו מעם ישראל,

וההבדל הוא שאם תפלו בידם ירחמו עליכם כמה שנאמר במלחמה שעשה פקח בן רמליהו כשלחם עם אחז ושבו מבני יהודה הרבה, ואמר להם עודד הנביא בחמת ה' על בני יהודה נתנם בידכם והכיתם בהם לאין מרפא ועתה אתם אומרים לכבוש אותם לעבדים שמעוני והשיבו את השביה (דברי הימים ב' כה, טז) "ויקומו האנשים אשר נקבו בשמות ויחזיקו בשביה וכל מערומיהם הלבישו מן השלל וילבישום⁽³⁾ וינעילום ויאכילום וישקום ויכבום וינהלום בחמורים לכל כושל — כל אלו שלא יכלו ללכת ברגליהם הנהיגום בחמורים — ויביאום יריחו עיר התמרים אצל אחיהם וישבו שומרון וגו'"

הרי שריחמו בני ישראל על מאתים אלף השבויים מבני יהודה וירושלים שנפלו בידם,

אבל עכשיו על אויביכם אתם חולכים למלחמה, שאם תפלו בידם אין מרחמין עליכם לפיכך עליכם להלחם בעוז ובחירוף נפש,

ממשיך הכהן ואומר: "א. אל ירד לבככם ב. אל תיראו ג. ואל תחפזו ד. ואל תערצו מפניהם"

ארבעה לשונות אלה הם כנגד טכסיסי האויב בשביל להכניס מהומה ובהלה במחנה הלוחם בו.

"אל ירד לבככם" — מפני צהלת פוסים⁽⁴⁾ וציחצוח חרבות שאתם שומעים במחנה האויב.

"אל תיראו" — מפני הגפת תריסין של החיילים, שמכים המגינים זו בזו להשמיע קול, ושפעת הקלגסין [וריבוי גדודי החיילים].

"אל תחפזו" — לברוח מקול קרנות שתוקעים בשופרות להפחידם.

"אל תערצו" — מפני קול צווחות האויב.

"כי ה' אלהיכם ההולך עמכם"⁽⁵⁾ במלחמה,

כך הפסוק, אבל המשוח מלחמה היה מדבר הפסוקים כמו שהם כתובים בתורה בלי פירוש ותוספת, וכן משמע ברמב"ם (שם) שלא הביא בדברי המשוח מלחמה אלא רק הפסוקים כמו שכתוב בתורה. וכן נראה מדברי המהרש"א (בח"א בד"ה על אויביכם).

אמנם יעויין במאירי שנראה מפירושו שמשוח מלחמה היה אומר כל הדברים האלו, ולא פירוש התנא הוא. דז"ל: ומתחיל ואומר שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה על אויביכם לא על אחיכם אתם חולכים שאם תפלו בידם יהו מרחמים עליכם וכו', ע"כ. וכן משמע בחינוך

(תקכ"ו), שבקריאת הפסוקים של "מי האיש אשר נטע כרם כו" כתב, ויוסיף עוד משלו דברים אחרים יעוררו בני אדם למלחמה וישיאום לסכך בנפשם.

3. צריך ביאור כפילות הלשון, וביאר המהרש"א שהלבישום מן השלל שהביאו עמהם מארץ יהודה ועוד הוסיפו להם מלבושים משלהם.

4. צעקת הסוס נקרא צהלה בלשון המקרא.

5. יעויין ברמב"ם (הלכות מלכים פרק ז הלכה